

beginperiode vooral dossiers over de landbouwproblematiek bewaard, in een latere periode gaan ze ook over andere onderwerpen, in het bijzonder over de voorbereiding van verkiezingen. Vormingsinitiatieven werden genomen door Ploeg; het aandeel van Leen D'Hondt daarin oogt indrukwekkend.

Het archief bestaat uit 970 beschrijvingen, opgeborgen in 263 dozen. Het is raadpleegbaar mits toestemming van de verantwoordelijke archivaris.

- 1 In november 2003 veranderde de partij Agalev haar naam in Groen! (en begin 2012 is het uitroepteken geschrappt). Agalev was de afkorting van Anders Gaan Leven. Om aan de verkiezingen te kunnen deelnemen, moest de partij een andere invulling aan dat letterwoord geven. Volgens de regels van inschrijving moesten alle letters immers voor een afzonderlijk woord staan. Het werd 'Anders Gaan Arbeiden, Leven En Vrijen' – geïmproviseerd en niet geheel serieus, maar formeel correct. Het archief dat hier beschreven staat, bevat alleen stukken uit de periode voor 2003, dus toen de partij nog Agalev heette. Daarom is dit dus het archief van Agalev, en niet van Groen.
- 2 In 1986 verdween de spiraal van Anders Gaan Leven uit het logo van Agalev.
- 3 Na de verkiezingen wees Agalev een fusieaanbod van de Volksunie af. Zie daarvoor het verslag van het Uitvoerend Komitee van 18 januari 1992.
- 4 'De basisdemocratische gedachte gaat ervan uit dat elke beslissing moet genomen worden op het niveau dat zo dicht mogelijk bij de concrete mensen en groepen staat. [...] Voorwaarde voor een menselijk functioneren van de samenleving is een basisdemocratische organisatievorm. In tegenstelling tot een maatschappij die centralistisch gestructureerd is, beoogt Agalev een basisgerichte opbouw van de democratie [...] Agalev verkiest in principe vormen van directe democratie boven vormen van getrapte of gedelegeerde democratie.' Citaten uit de *Beginselverklaring* van het stichtingscongres.
- 5 Piet CREVE, Het archief van Agalev. In: *Brood & Rozen*, (2009)3, pp. 82-87.
- 6 Verslagen van het Uitvoerend Komitee van januari 1990.
- 7 Brief als bijlage bij het verslag van het Uitvoerend Komitee van 1 april 1992.
- 8 Verslag van het Uitvoerend Komitee van 8 augustus 1990.
- 9 ROSSEM was een kiesvereniging rond de libertijn Jean-Pierre Van Rossem. De lijst haalde bijna 200.000 stemmen (3,2 procent). Zo werden drie volksvertegenwoordigers en één senator verkozen.
- 10 Als gevolg van het Verdrag van Maastricht moest het begrotingstekort beperkt worden, als voorbereiding op de invoering van de euro. Er werden besparingsmaatregelen doorgevoerd in de Europese landen. Ook in België volgden er besparingen, zowel op pensioenen als op werkloosheids- en invaliditeitsuitkeringen. Zie: Jef MAES, *Uw sociale zekerheid in gevaar*, Berchem: EPO, 2011.
- 11 Verslag van het Uitvoerend Komitee van 21 mei 1995.
- 12 Marc Heughebaert op 31 augustus 1995.
- 13 De instanties van de partij dragen soms eerder ongewone namen. Zo was het Landelijk Beraad in de beginjaren de benaming voor de hoogste instantie; het Landelijk Beraad van maart 1982 was tegelijkertijd het stichtingscongres.

MARTIJN
VANDENBROUCKE
Amsab-ISG

RECENSIE

Tijd-Schrift

Tijd-Schrift.
Heemkunde en lokaal-erfgoedpraktijk in Vlaanderen, 1(2011)1, Mechelen: Heemkunde Vlaanderen, 66 pp.

Eind november 2011 verscheen het eerste nummer van *Tijd-Schrift*, het nieuwe tijdschrift van Heemkunde Vlaanderen. Na de opschorting van *Ons Heem* in 2009, dat kort na de Tweede Wereldoorlog voor het eerst verscheen, nam het ankerpunt voor de cultureel-erfgoedgemeenschap heemkunde in Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest de tijd om grondig te reflecteren over de toekomst van haar tijdschrift. De vorm ervan voldeed volgens het bestuur en de lezers niet meer aan de hedendaagse kwaliteitsnormen. Het jaarlijks dalende abonentenaantal en de resultaten van de recent gevoerde lezersenquête duiden in elk geval op een stijgende ontevredenheid.

De erfgoedgemeenschap in Vlaanderen is de laatste jaren in turbulent water terechtgekomen en aan heel wat veranderingen onderhevig. Met het nieuwe tijdschrift, waarmee gepoogd wordt de brug te slaan naar de academische wereld en tegelijk een breder publiek aan te trekken, werd gekozen om met een schone lei te beginnen in plaats van het oude tijdschrift grondig te restylen. Er kwam een frisse lay-out, een stevige inhoudelijke basis en een vaste redactieraad waarin zowel academici als niet-academici zetelen. Daarvan getuigt onder meer een redactieverklaring waarin de doelstellingen van *Tijd-Schrift* worden opgelijst.

Toen ik het eerste nummer in handen kreeg, was mijn eerste vrees dat van de inhoud eenzelfde creativiteit zou uitgaan als van de titel. Heldere en korte titels – denken we maar aan M voor het Leuvense stadsmuseum – zijn tegenwoordig bon ton, maar ook vaak aanleiding tot spot. Er is wel altijd iets op te merken aan een titel, maar een automerk 'Auto' noemen, oogt erg arrogant of getuigt dan minstens van een soort intellectuele luiheid. En ja, ik heb het gedachten- of

afbreekstreepje opgemerkt, en ja, ik begrijp dat de bedenkers ermee verwijzen naar het 'schrift van de tijd' ... Gelukkig is een tijdschrift meer dan een titel, en gelukkig bleek mijn eerste vrees onterecht.

Tijd-Schrift opteert voor een thematische aanpak, waarbij voor het openingsnummer de keuze werd gemaakt voor 'dans en vermaak'. De thema's voor de komende jaargang zijn 'helden' (het thema van Erfgoeddag 2012), 'erfgoed en migratie' en 'historische geografie'. Thematisch werken is een praktijk die de laatste jaren steeds meer ingang heeft gevonden in de erfgoedwereld, deels terug te leiden naar het projectmatig werken dat de subsidiërende overheid sterk aanmoedigt. Het gevaar dat er niches of hypes worden gecreëerd, loert echter steeds om de hoek. Daarbij gaat het algemeen plaatje verloren en krijgen de luidste roepers alle aandacht.

Het eerste nummer van *Tijd-Schrift* trapt alvast niet in die val. In de zes bijdragen komen zowel inhoud als methodologie, praktijk als theorie aan bod. Tegelijk slaagt de redactie erin om met een bescheiden aantal bijdragen een breed scala binnen het thema 'dans en vermaak' te bestrijken. De bijdragen zijn beknopt – daar drong de redactie terecht op aan. Dat zorgt voor heldere en goed leesbare artikels, die de aandacht van de lezer gemakkelijk vasthouden. Natuurlijk wordt hier en daar het theoretische pad te ver bewandeld. Zo is het opvallend hoe vaak de lijst immaterieel cultureel erfgoed van de Unesco ter sprake komt. Die interesse voor het immateriële erfgoed is uiteraard terecht, maar net als in de erfgoedsector in het algemeen, is het oppassen dat allerlei lijsten, modellen en theoretische begrippen geen doel op zich worden. Bij heel veel benaderingen wordt een top-downaanpak gevolgd, terwijl er evengoed oog hoort te zijn voor de bottom-upbenadering. Wat leeft er bij de heemkundige onderzoeker, wat boeit hem of haar, los van die begrippen en modellen die vaak vanuit de academische wereld worden verspreid? Dat wordt voor mij dan ook de uitdaging van het nieuwe heemkundige tijdschrift. Het wordt een moeilijke evenwichtsoefening tussen het theoretisch denken, dat voor veel heemkundigen een ver-van-hun-bedshow is, en de dagdagelijkse praktijk. De redactie toont echter aan dat ze zich daar ten volle van bewust is. Dat blijkt zowel uit haar redactieverklaring, waarin ze stelt dat ze de 'academische kwaliteit [wil] koppelen aan een heldere en begrijpelijke schrijfstijl (gericht naar het doelpubliek: geen onnodige moeilijkdoenerij)', als uit de keuze van de artikels voor het eerste nummer.

Timothy Depaepe toont met zijn bijdrage over de Antwerpse balcultuur prachtig aan hoe je bij een onderzoek een grote diversiteit aan bronnen kan aanboren, kennis die voor veel heemkundigen onbekend terrein is. Raf De Mey geeft ons dan weer een kijk op hoe verschillende partners (vrijwilligers en professionelen) kunnen samenwerken om het bestaan van een in tradities geworteld feest als het Aalsterse carnaval te waarborgen. Vicky Vanruysseveldt duidt de lezer met haar artikel over rondtrekkende entertainers (muzikanten, acrobaten, dierentemmers) op de raakpunten van wetenschappelijk onderzoek en de pure heemkunde, die elkaar meermaals overlappen. In hun bijdrage hebben Liesbet Depauw, Laure Messiaen en Emmie Segers het over het opstellen van een reuzenregister, waarbij tegelijk de interesse voor het reuzenerfgoed wordt gewekt. Cor Vaninstendael brengt de lezer

terug naar Aalst, waar hij muziekvereniging Le Concert heeft bestudeerd. Ten slotte leidt Evelien Jonckheere de lezer rond in de huurschouwburgen, caféconcerten en variététheaters van Gent. Een kniesoor valt meteen de grote aandacht voor Oost-Vlaamse casestudy's op – wat ook bij het ter ziele gegane *Ons Heem* vaak tot kritische oprispingen leidde –, maar ik ga er sowieso van uit dat de redactie aandacht zal hebben voor de regionale spreiding van de onderwerpen van de artikels.

Het eerste nummer van *Tijd-Schrift* is een verzorgd erfgoedtijdschrift geworden, met vlot leesbare en inhoudelijk sterke bijdragen, waar zowel theorie als casestudy's aan bod komen en zowel de academicus als de heemkundige onderzoeker ideeën en kennis kunnen opdoen. In hun doelstelling om wetenschappelijke geschiedschrijving en heemkundig onderzoek bij elkaar te brengen, is de redactie in elk geval geslaagd.

Ten slotte nog een aantal minder belangrijke opmerkingen over de lay-out. Het herhalen van tekstfragmenten – een techniek die wellicht werd afgekeken van tijdschriften uit het segment van het populaire entertainment – is ronduit storend. Laat het aan de lezer over om uit te maken wat die belangrijk vindt, in plaats van midden in de tekst plots in herhaling te vallen, op een plaats waar dat nog eens helemaal uit de context is getrokken. Het gebruik van noten in de marge in plaats van eind- of voetnoten is wat eigenaardig, maar ik moet bekennen dat dit wel handig is. Voortdurend onderaan de pagina kijken of steeds weer zoekend bladeren naar die plek waar die verrekte noten staan, geeft de lezer al snel op.

Tijd-Schrift verschijnt viermaandelijks en kost 25 euro per jaargang. Ik kijk alvast reikhalzend uit naar het volgende nummer en wens deze nieuwe, frisse en krachtige speler op de Nederlandstalige markt van de historische tijdschriften heel veel succes toe.